

طرح درس جهت ارائه در نیمسال اول تحصیل 1403-4

دانشکده	علوم انسانی	گروه	جغرافیای سیاسی
گرایش		مقطع	کارشناسی ارشد
نام درس	ویژگیهای ژئوپلیتیکی ایران	نوع درس	پایه ☐ نظری ☒ تخصصی ☒ عملی ☐ اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد واحد	2 واحد	نام استاد	محمدرضا حافظ نیا
دروس پیش نیاز	-	تلفن دفتر کار	3685
دروس هم نیاز	-	پست الکترونیک	Hafezn_m@modares.ac.ir

✓ اهداف درس:

✓ آشنایی دانشجویان با اهمیت موقعیت ژئوپلیتیکی ایران و ویژگی های منحصر به فرد این کشور در منطقه و جهان.

✓ رئوس مطالب و برنامه ارائه در کلاس: (در صورتی که واحد عملی یا نظری-عملی بود، نوع آموزش در توضیحات بیان شود)

شماره جلسه	موضوع جلسه درس	توضیحات
جلسه اول	موقعیت ژئوپلیتیکی حایل ایران در ادوار گذشته تا زمان معاصر	
جلسه دوم	جغرافیای طبیعی ایران و اثرات ژئوپلیتیکی آن	
جلسه سوم	جغرافیای انسانی ایران و اثرات ژئوپلیتیکی آن	
جلسه چهارم	وضعیت ژئوپلیتیکی معاصر جنوب غرب آسیا و خاورمیانه و جایگاه ایران در آن	
جلسه پنجم	نیروهای همگرا و واگرا در ایران	
جلسه ششم	صحنه های جنگ ایران در دوره های مختلف تاریخی	
جلسه هفتم	تحلیل ژئوپلیتیکی ترکیب و ساختار فضایی ایران (ویژگی قومی و مذهبی ایران)	
جلسه هشتم	قلمروهای ژئوپلیتیکی ج.ا. ایران	
جلسه نهم	موقعیت ژئوپلیتیکی ایران در منطقه و حوزه های ژئوپلیتیکی مجاور آن	
جلسه دهم	مرزهای ایران و ویژگی های ژئوپلیتیکی تنشهای مرزی با همسایگان	
جلسه یازدهم	منابع فسیلی ایران و منطقه و تأثیرات ژئوپلیتیکی آن	
جلسه دوازدهم	فرصتها و چالشهای هیدروپلیتیک ایران	
جلسه سیزدهم	موقعیت ایران در نظریه های ژئوپلیتیک	
جلسه چهاردهم	ابعاد موقعیتی و فرصتهای ژئوپلیتیکی ایران	
جلسه پانزدهم	چالشهای ژئوپلیتیکی ایران	
جلسه شانزدهم	ارزشیابی	

✓ روش ارزشیابی: ترکیبی (ارائه دانشجو در کلاس + امتحان کتبی ورقه).

منابع

- 1- حافظ نیا، محمدرضا. (1402). جغرافیای سیاسی ایران. تهران: انتشارات سمت.
 - 2- کریمی پور، یدالله. (1380). مقدمه ای بر ایران و همسایگان. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی تربیت معلم.
 - 3- کاویانی راد، مراد. (1390). ناحیه گرایی در ایران از منظر جغرافیای سیاسی. تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی.
 - 4- مجتهدزاده، پیروز (137). ایده های ژئوپلیتیک و واقعیت های ایرانی، تهران، نشر نی.
 - 5- مجتهدزاده، پیروز. (1386). بازیگران کوچک در بازی بزرگ. ترجمه: سید عباس احمدی. تهران: انتشارات معین.
 - 6- کریمی پور، یدالله و محمدی، حمید رضا. (1388). ژئوپلیتیک ناحیه گرایی و تقسیمات کشوری ایران. تهران: نشر انتخاب.
 - 7- فولر، گرهام. (1377). قبیله عالم- ژئوپلیتیک ایران. ترجمه: عباس مخبر. تهران: نشر مرکز
 - 8- احمدی، سید عباس. (1390). ایران، انقلاب اسلامی و ژئوپلیتیک شیعه. تهران: اندیشه سازان نور
 - 9- اطاعت، جواد و دیگران. (1392). ایران و نظام بین الملل. تهران: نشر علم
 - 10- اطاعت، جواد. (1376). ژئوپلیتیک و سیاست خارجی ایران، تهران، انتشارات سفیر.
 - 11- رضایی، محسن. (1384). ایران منطقه ای. تهران: انتشارات سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.
 - 12- رشنو، نبی الله. (1392). نگاهی به جایگاه ج.ا.ایران در شرایط جدید ژئوپلیتیک. تهران: انتشارات مرکز ملی جهانی شدن.
 - 13- عزتی، عزت الله. (1389 و 1390). جغرافیای استراتژیک ایران: جلد 1-3. تهران: سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.
13. Abdi. Atalah (2018). Theoretical Explanation of Ethnic Divergence in Political Geography. ✓
:Tehran. Geopolitics quarterly